

Drošs un veselīgs darbs jebkurā vecumā

Darbspējas – kā tās noteikt un kur izmantot rezultātus?

Seniori darba vidē – izaicinājums vai vērtība

Linda Matisāne

VDI Sadarbības un attīstības nodaļas vadītāja

Linda.Matisane@vdi.gov.lv

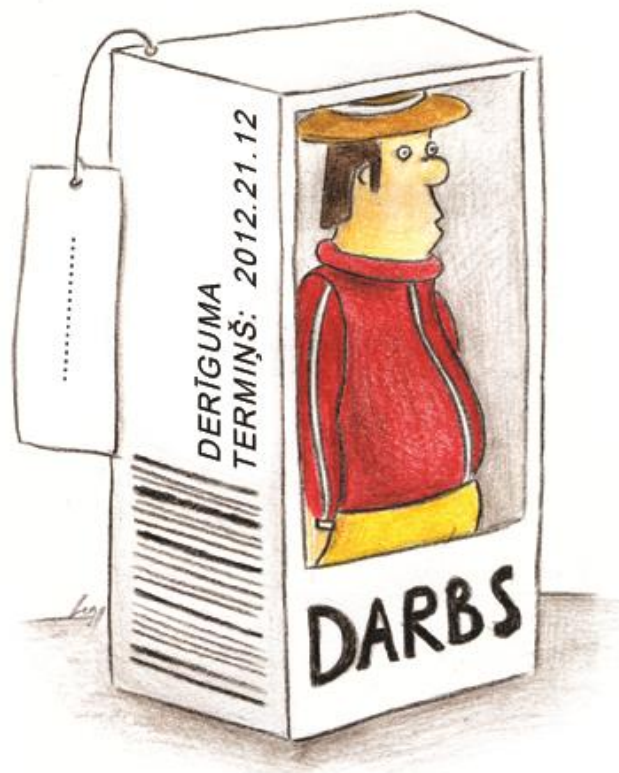

Problēmas būtība

- **Eiropas darbaspēks noveco — ilgāks darba mūžs**
- **Demogrāfisko pārmaiņu rezultāti:**
 - kopējs darbaspēka trūkums;
 - kvalificētu darbinieku trūkums;
 - vairāk cilvēku darbā ar veselības problēmām/hroniskām slimībām;
 - nepieciešams produktivitātes pieaugums
- **Preventīvu pasākumu īstenošana:**
 - Darba aizsardzība (vecumspecifiski pasākumi?)
 - Veselības veicināšana darbā

Stereotipi par strādājošu cilvēku vecumā 55+?

Veselības stāvoklis

70% cilvēkiem pēc 55 gadu vecuma ir vismaz viena hroniska slimība*:

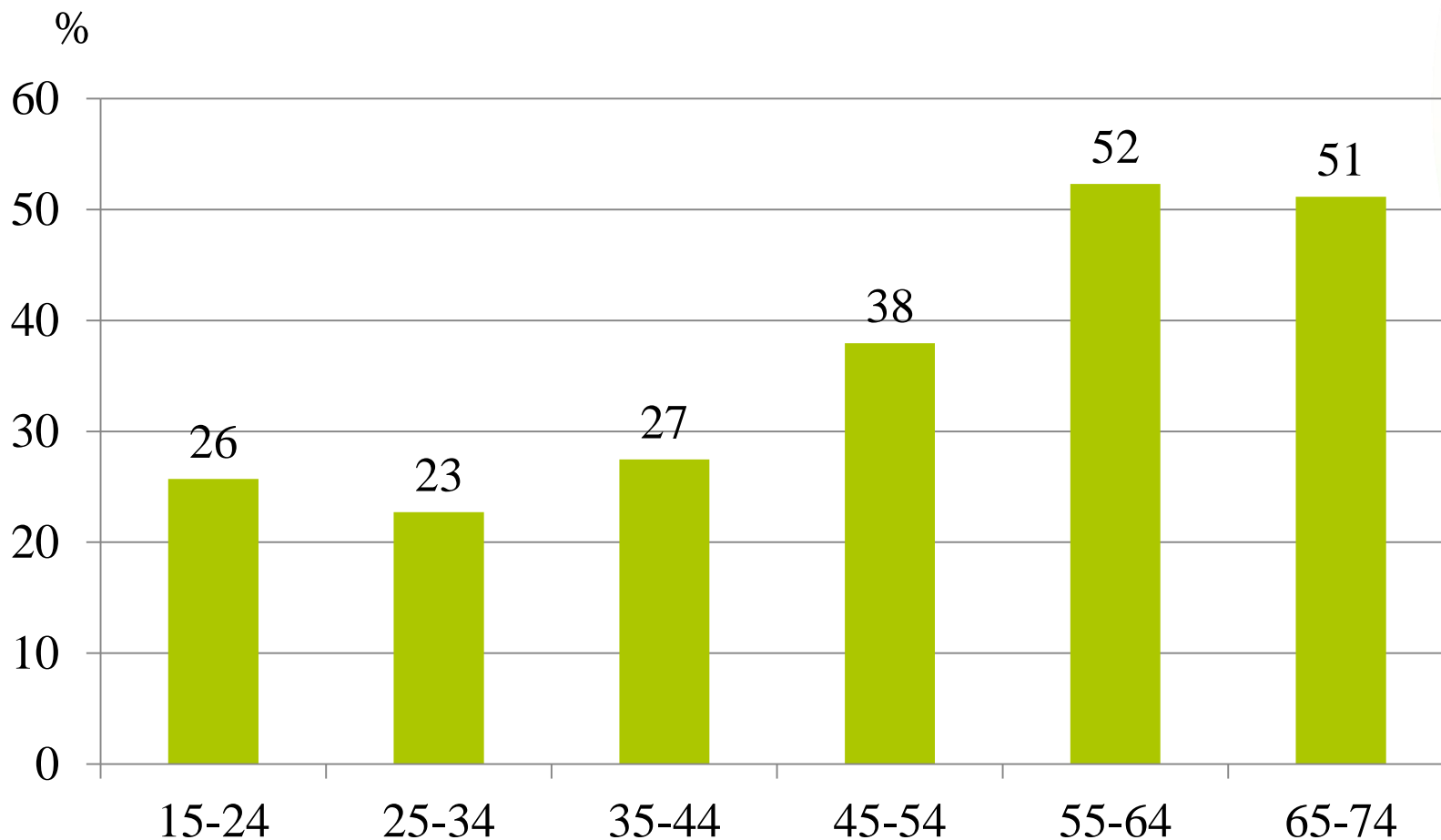
- sirds un asinsvadu slimības
- balsta un kustību sistēmas slimības
- psihiski traucējumi
- ļaundabīgie audzēji
- cukura diabēts
- hroniskas elpceļu slimības

+ liekais svars / aptaukošanās (vismaz 50%)

* Global strategy on occupational health for all: The way to health at work, 1994

Vai jums ir hroniski veselības traucējumi (ilgāki par 6 mēnešiem), kas ietekmē ikdienas dzīvi?

Pētījums «Darba apstākļi un riski Latvijā», 2013 (iedzīvotāju aptauja)

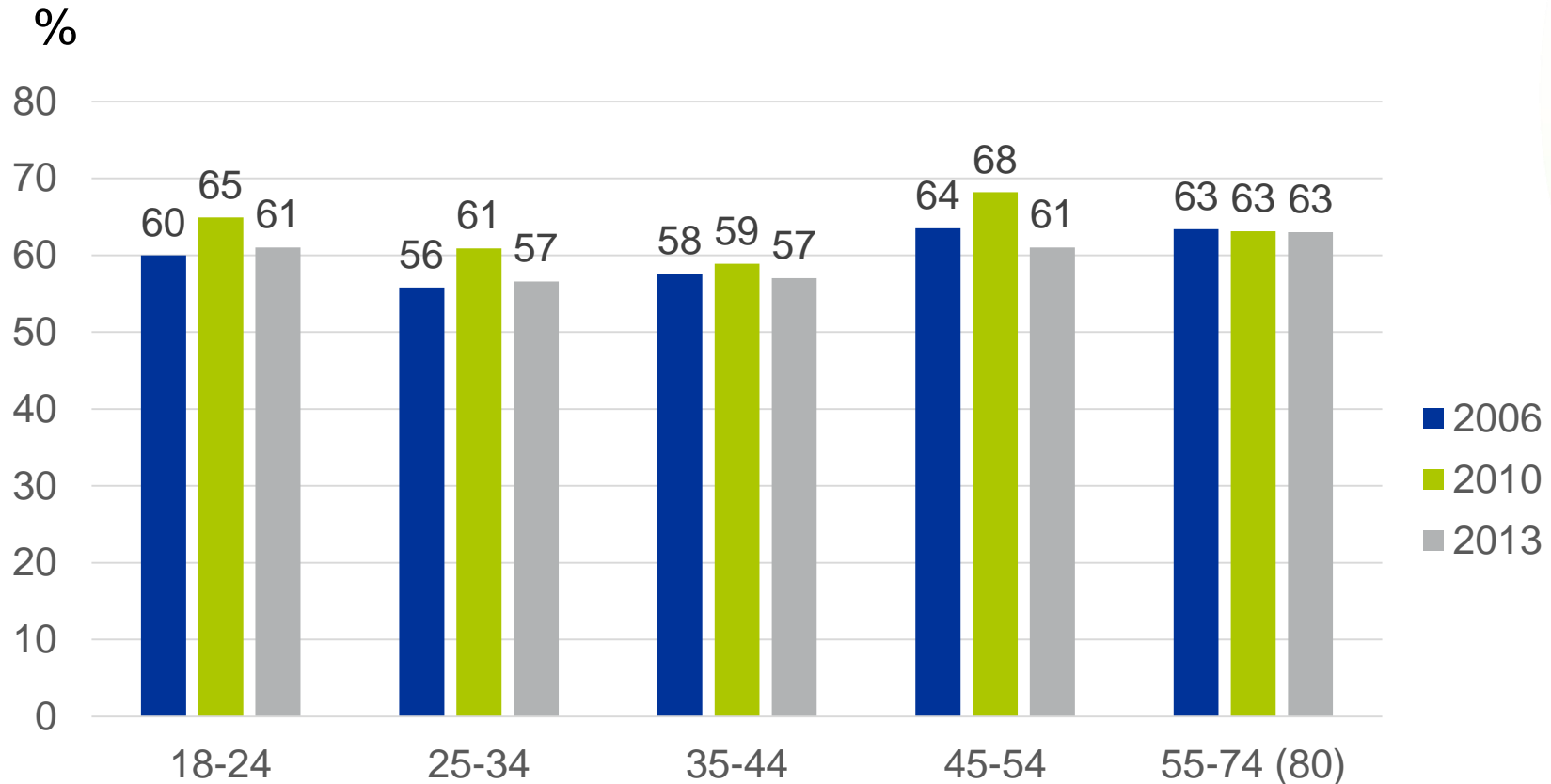
Veselības traucējumi senioriem nākotnē

Pieaug, jo:

1. Nodarbināto vidējais vecums pieaug
2. Ēnu ekonomikas ietekme - uzņēmumos, kuros algas tiek maksātas aploksnē:
 - būtiski biežāk netiek ievērotas darba aizsardzības prasības - nodarbinātie strādā sliktākos apstākļos
 - nodarbinātie strādā garākas stundas
 - nodarbinātie strādā telpās, kur kāds cits smēķē
 - nodarbinātie neatpūšas
 - nodarbinātie slimi iet uz darbu
 - nodarbinātie cieš nelaimes gadījumos

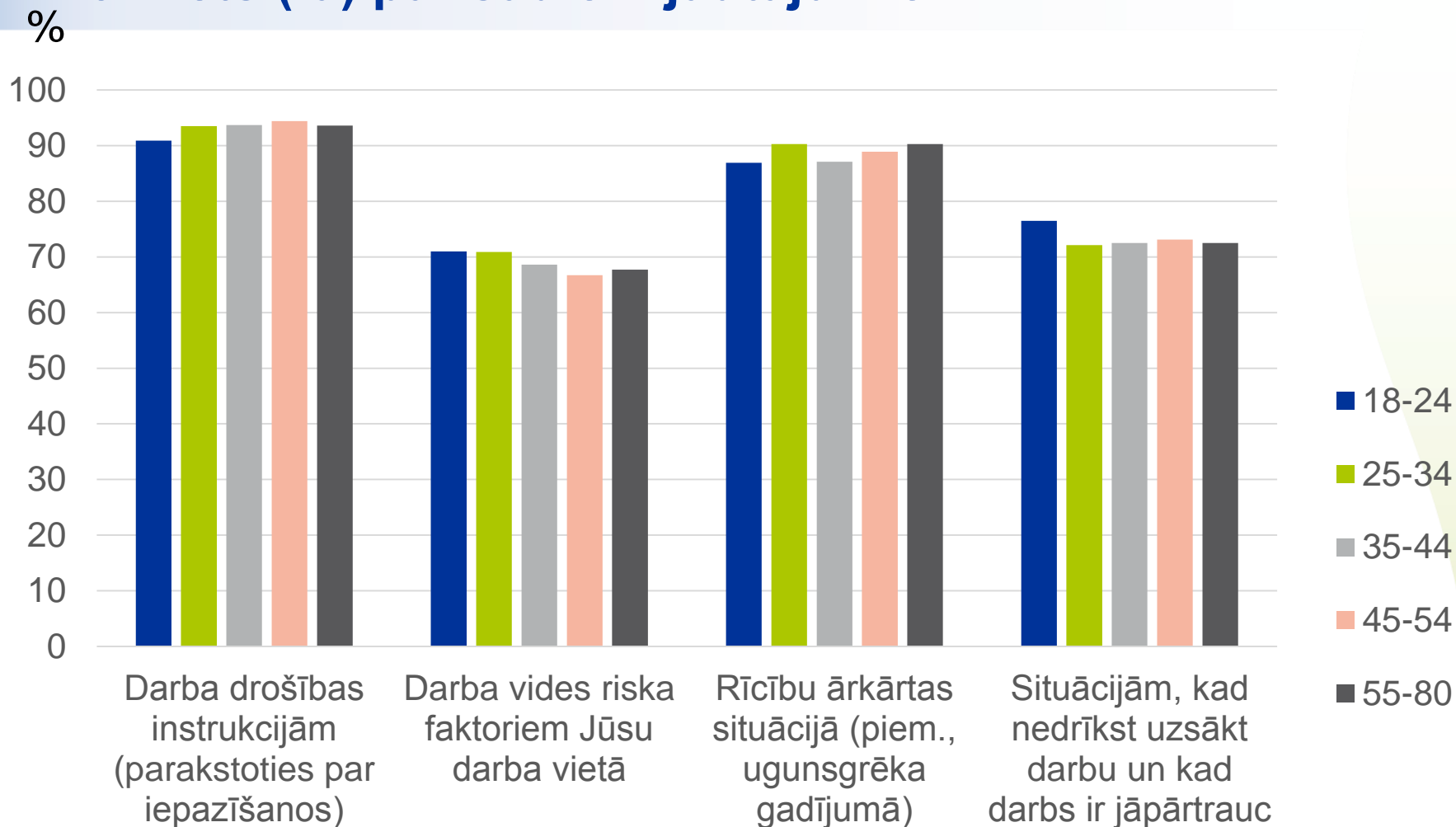

Darbinieku īpatsvars, kas pēdējā gada laikā NAV slimojuši

Pētījums «Darba apstākļi un riski Latvijā», 2006, 2010, 2013 (darbinieku aptauja)

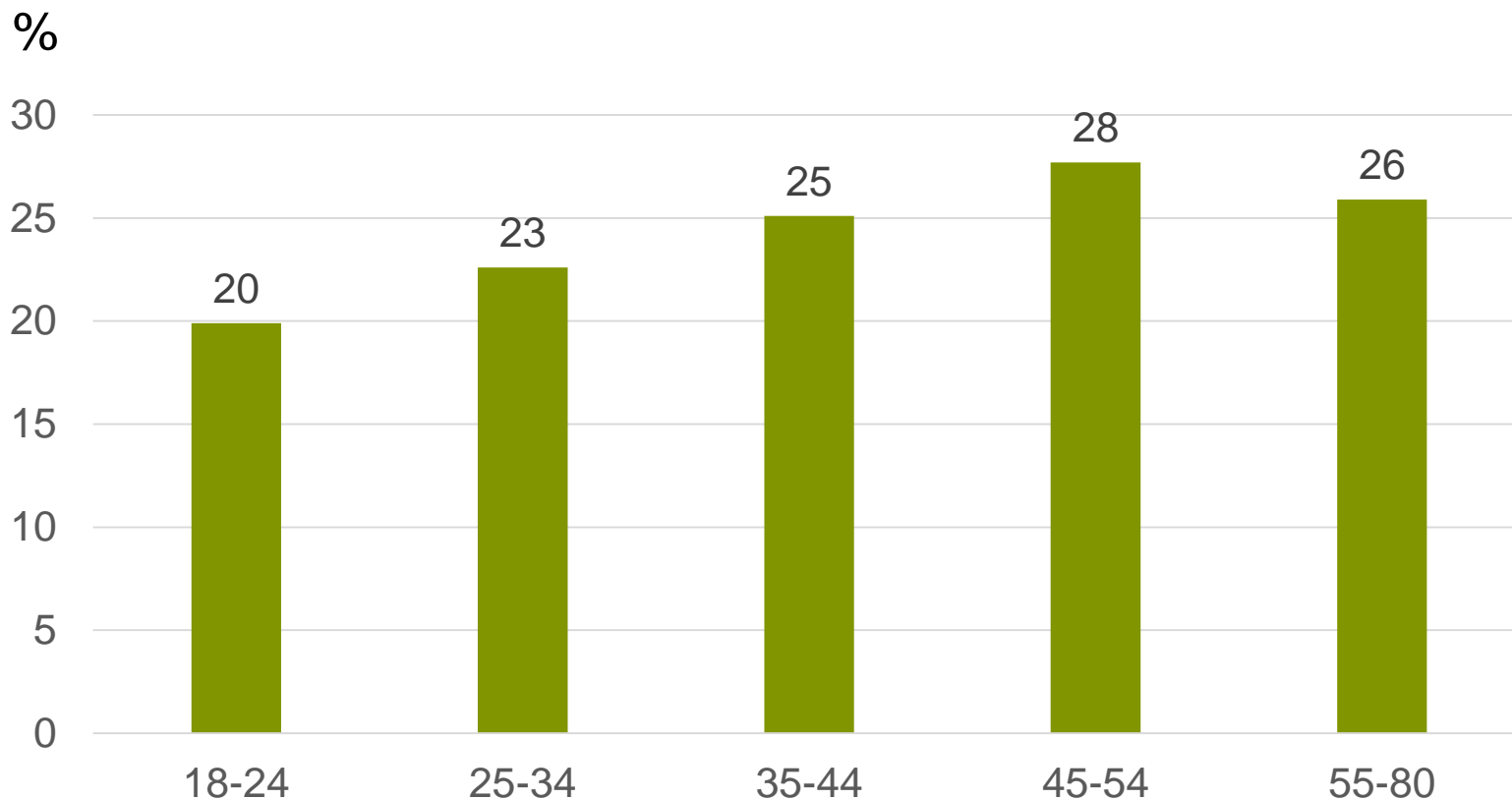
Vai pēdējā gada laikā Jūs savā darba vietā tikāt informēts (-a) par šādiem jautājumiem?

Pētījums «Darba apstākļi un riski Latvijā», 2013 (darbinieku aptauja)

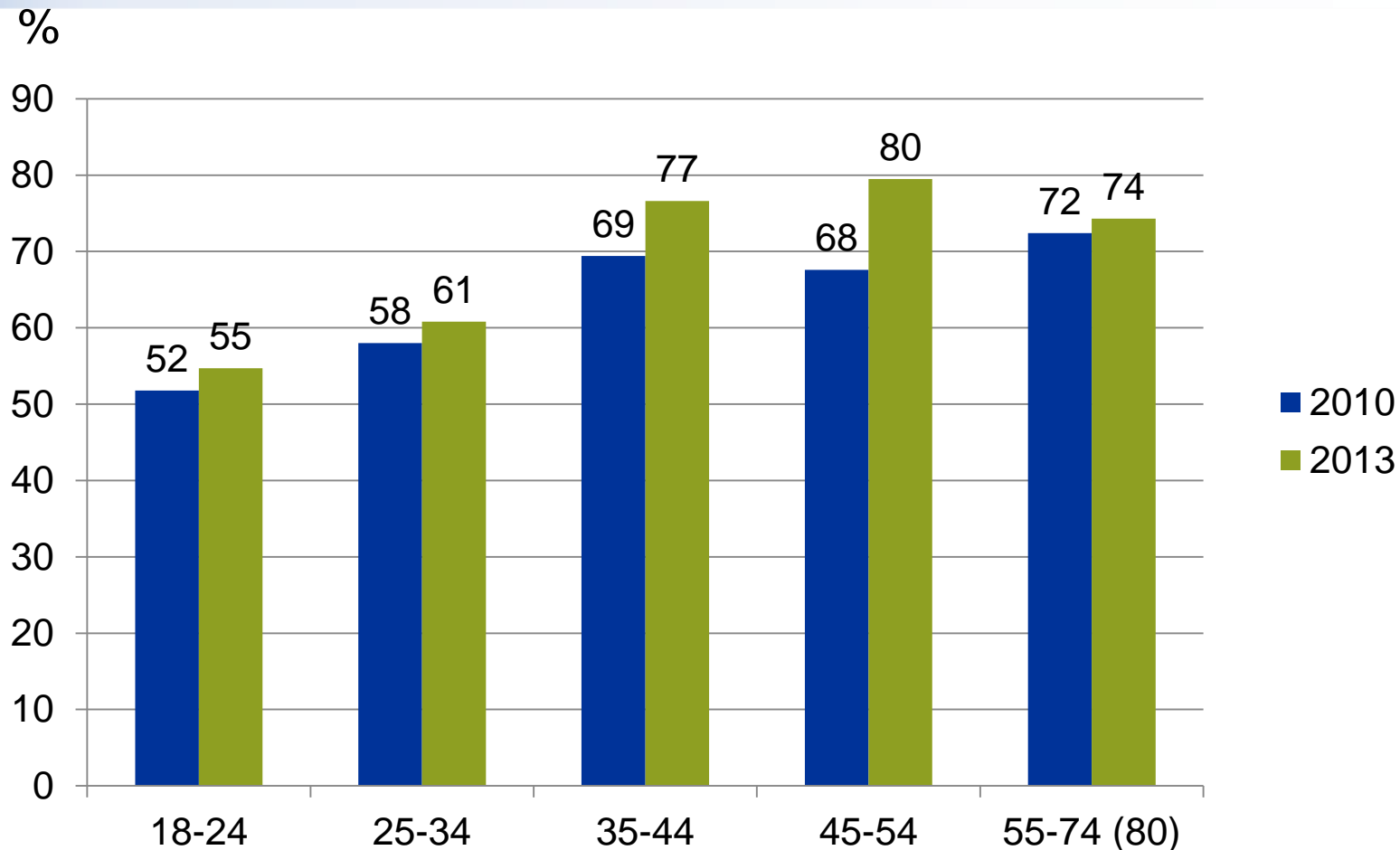
Vai pēdējā gada laikā Jūs savā darba vietā tikāt informēts (-a) par šādiem jautājumiem?

Starpība starp tiem, kas minējuši, ka instruēti un ir informēti par darba vides riska faktoriem

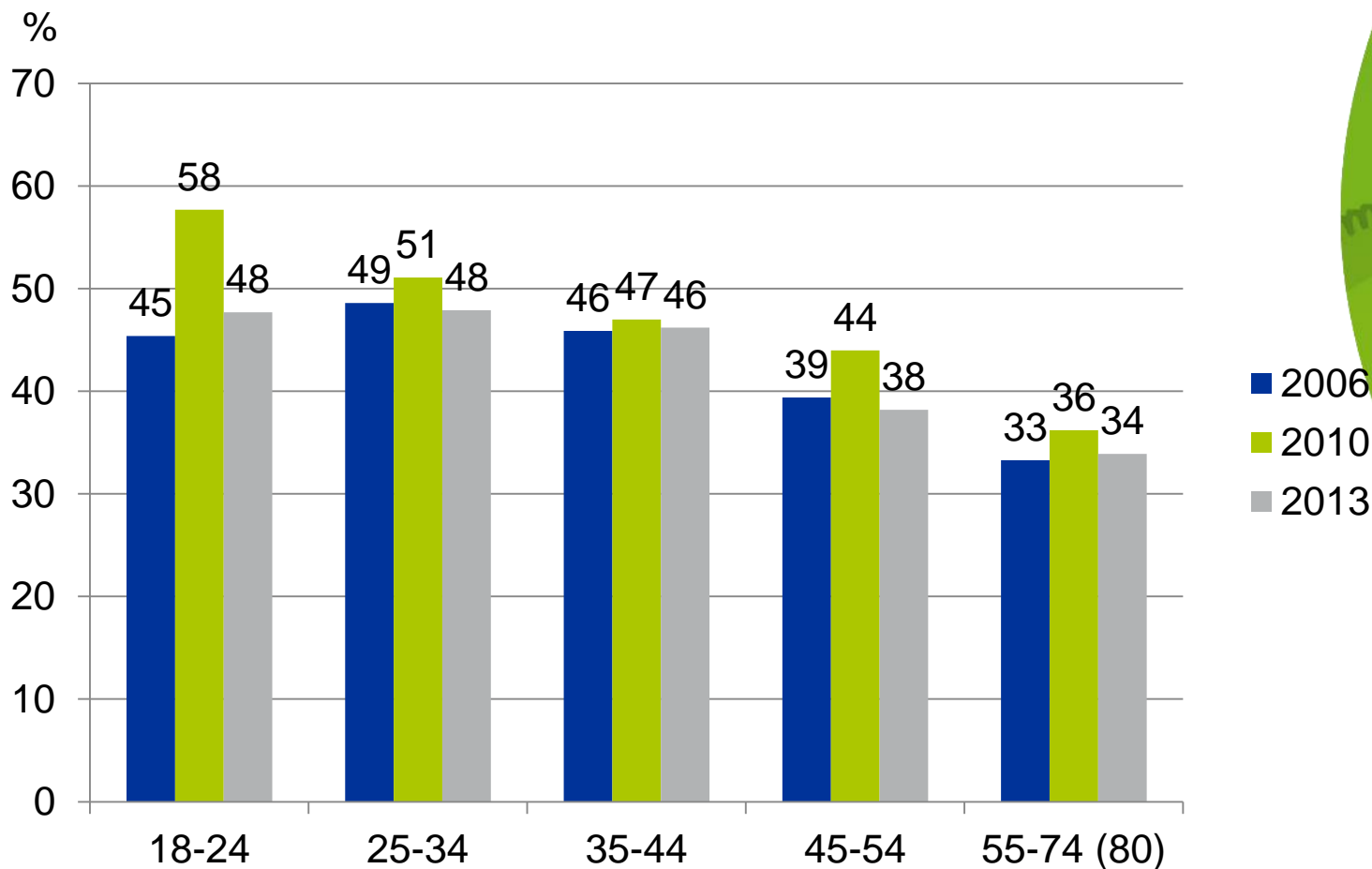
Pētījums «Darba apstākļi un riski Latvijā», 2013 (darbinieku aptauja)

Cik % dienā no kopējā darba laika Jūs veltījāt darbam (saviem tiešajiem darba pienākumiem)?

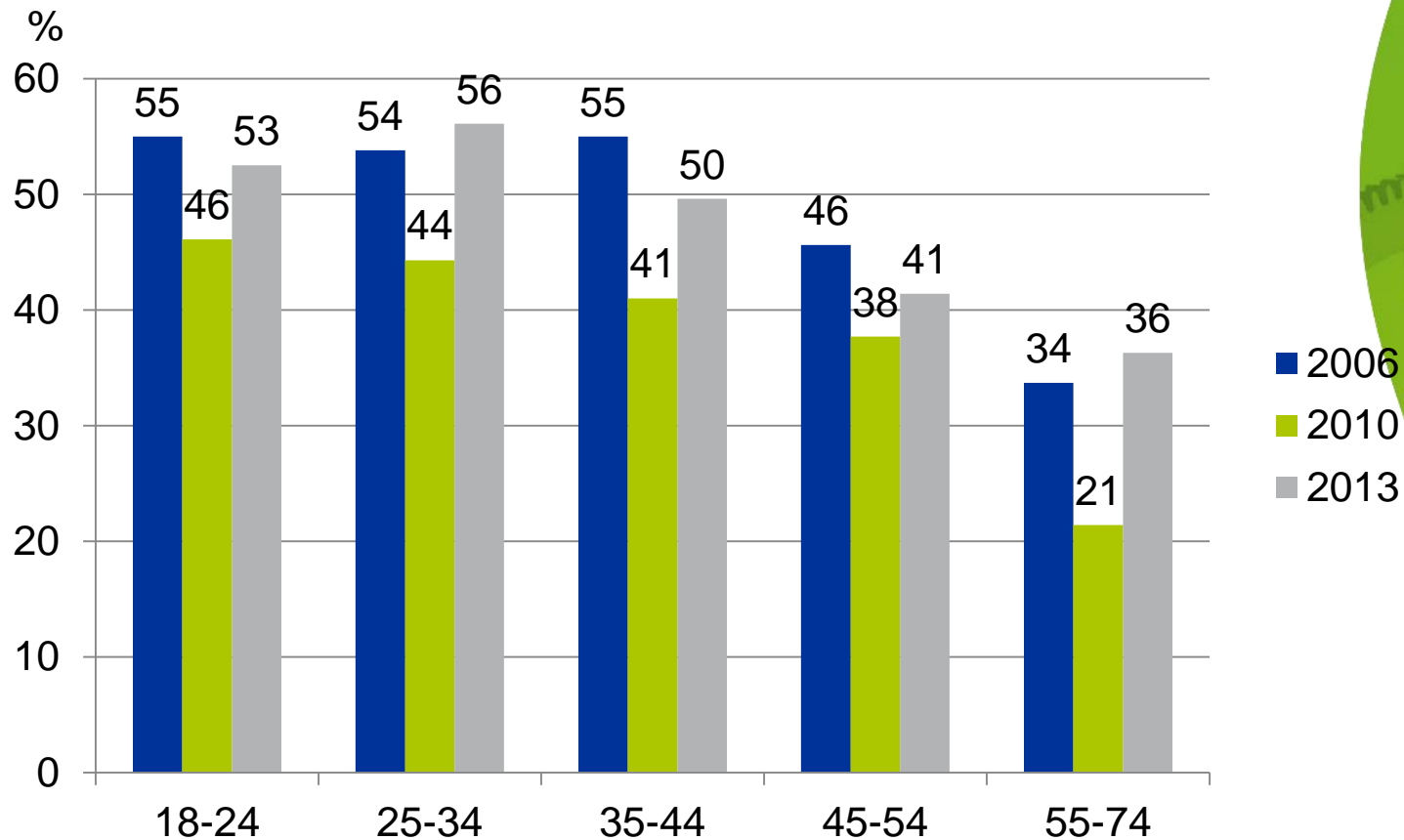
Pētījums «Darba apstākļi un riski Latvijā», 2010, 2013 (darbinieku aptauja)

Darbinieku īpatsvars, kas norādījuši, ka mēdz būt konflikti ar klientiem

Pētījums «Darba apstākļi un riski Latvijā», 2006, 2010, 2013 (darbinieku aptauja)

Darbinieku īpatsvars, kas norādījuši, ka mēdz būt konflikti ar kolēģiem

Pētījums «Darba apstākļi un riski Latvijā», 2006, 2010, 2013 (darbinieku aptauja)

Piemērs, kas atrasts Facebook...

Santa Salaka

July 18 · 🌐

Aizeju uz atslēdznieka darbnīciņu uztaisīt atslēgas. Aiz kases kungs cienījamā vecumā un puisis ap gadiem 18. Lūdzu uztaisīt atslēgu un vel piekariņu atslēgām vaicāju. Puisis uztaisa atslēgu. Noliek man uz galda atslēgu un piekariņu. Kamēr jauneklis sit čeku, gados vecākais kungs paķer manu atslēgu, sāk stūķēt iekšā piekariņā un zem deguna burkšķ - mūsdienu jaunatne, neko no dzīves viņi nesaprot, es ļoti atvainojos! Man gan uzreiz nekļuva skaidrs, par ko saņemu atvainošanos. Sāku krāmēt mantas somā un dzirdu kunga lekciju jauneklīm - Ar meitenēm šitā darīt nedrīkst! Ar meitenēm vajag īpašāk! Gan smaidu platāku, gan atslēgu piekariņā ielikt! Tev tak tas ir sekundes jautājums, bet viņai - Tu vispār sajēdz cik viņas smukais manikīrs maksā? Tu atslēgu ieliksi - viņa pateiks paldies. Neieliksi, nolauzīs nagu un nolādēs visu mūsu bodīti! 😂😂😂😂😂😂

Kas ietekmē nodarbinātību?

- Veselības stāvoklis – var strādāt / nevar strādāt (vispār / konkrēto darbu)
- Finansiālā nepieciešamība strādāt (vajag / nevajag)
- Vēlēšanās strādāt (grib / negrib)
- Ģimenes saistības (rūpju pienākumi ir / nav) – ļoti mainīgs

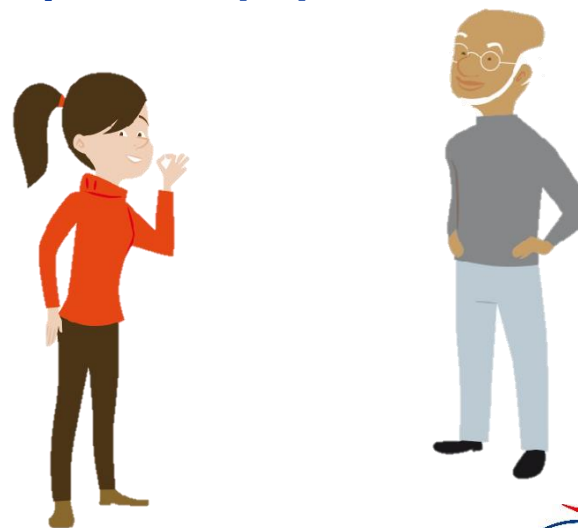

Negrib, nevar, bet vajag

Grib, var, nevajag

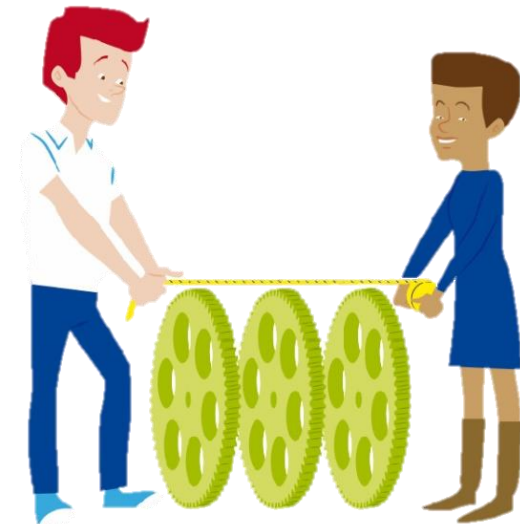
Kampaņas galvenie uzdevumi

- **Sekmēt ilgtspējīgu darbu un darbinieku veselīgu novecošanos jau no darba mūža paša sākuma**
- **Uzsvērt profilakses nozīmību visa darba mūža laikā**
- **Palīdzēt darba devējiem un darbiniekiem (tostarp maziem uzņēmumiem un mikrouzņēmumiem), piedāvājot informāciju un rīkus darba drošības un veselības aizsardzības pārvaldībai darbaspēka novecošanas kontekstā**
- **Veicināt informācijas apmaiņu un labās prakses popularizēšanu**

Profilakse visa darba mūža laikā — vienota pieeja

- Veselības stāvokli tālākajā dzīvē ietekmē darba apstākļi pirms tam
- Visa darba mūža laikā nepieciešams nodrošināt ar darbu saistītu nelaimes gadījumu, veselības problēmu un arodslimību profilaksi
- **Vienota pieeja:**
 - darba vide un organizācija;
 - apmācība un mūžizglītība;
 - vadība;
 - darba un privātās dzīves līdzsvars;
 - motivācija;
 - karjeras izaugsme.

Drošs un veselīgs darbs jebkurā vecumā

Paldies par uzmanību!

